

Κερκύρας Νεκτάριος: «Η καταλαλιά είναι η κρυφή κλοπή της δόξης του πλησίον»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων

Το εσπέρας της Κυριακής, 22 Μαρτίου 2026, Δ' των Νηστειών η οποία είναι αφιερωμένη στον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων, κ. Νεκτάριος, χοροστάτησε και ομίλησε κατά τον Ε' Κατανυκτικό Εσπερινό στο Ιερό Προσκύνημα του Αγίου Σπυρίδωνος, στην πόλη της Κέρκυρας. Κατά την ομιλία του, η οποία είχε τον τίτλο «Περί καταλαλιάς από τον Άγιο Ιωάννη της Κλίμακος», ανέπτυξε με θεολογικό βάθος και πατερικό λόγο το επικίνδυνο πάθος της καταλαλιάς, αναδεικνύοντας τόσο τη φύση του όσο και τον τρόπο θεραπείας του μέσα στην πνευματική ζωή της Εκκλησίας.

Ο Σεβασμιώτατος αρχικά ανέφερε ότι η περίοδος της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής

αποτελεί χρόνο μετανοίας, αυτογνωσίας και πνευματικού αγώνα, επισημαίνοντας ότι η νηστεία δεν περιορίζεται σε εξωτερικές μορφές, αλλά αποβλέπει κυρίως στην κάθαρση της καρδιάς και του νου. Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρθηκε στους Αγίους Πατέρες της ερήμου, οι οποίοι έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στα πάθη της γλώσσας, καθώς αυτή φανερώνει την εσωτερική κατάσταση του ανθρώπου.

Στη συνέχεια, προβάλλοντας τη μορφή του Αγίου Ιωάννου της Κλίμακος, υπογράμμισε ότι η διδασκαλία του δεν αφορά μόνο τους μοναχούς, αλλά κάθε πιστό, καθώς όλοι οι άνθρωποι αγωνίζονται απέναντι στις ίδιες πνευματικές παγίδες. Εξηγώντας την έννοια της καταλαλιάς, ανέφερε ότι, κατά τον Άγιο, πρόκειται για «τέκνον μίσους», μία λεπτή και κρυμμένη ασθένεια της ψυχής, η οποία συχνά καλύπτεται πίσω από φαινομενικά αθώα λόγια.

Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στο ότι η καταλαλιά δεν περιορίζεται στο ψεύδος, αλλά εκδηλώνεται και με την άσκοπη αποκάλυψη των σφαλμάτων του άλλου, με τη διάδοση των αδυναμιών του και με τη μείωση της υπόληψής του. Όπως επεσήμανε, πολλές φορές το πάθος αυτό παρουσιάζεται με δήθεν πνευματικό προσωπείο, όταν ο άνθρωπος δικαιολογεί τον λόγο του με προφάσεις ενδιαφέροντος.

Ο κ. Νεκτάριος υπογράμμισε ακόμη ότι η καταλαλιά συνιστά «κρυφή κλοπή της δόξης του πλησίον», καθώς ο άνθρωπος, κινούμενος από ζήλια και εμπάθεια, επιδιώκει να μειώσει τον άλλον και να προβάλλει τον εαυτό του. Με τον τρόπο αυτό, όμως, στρέφεται κατά των δωρεών του Θεού, αφού τα χαρίσματα και η τιμή κάθε ανθρώπου αποτελούν θεία δωρεά.

Αναλύοντας τις βαθύτερες αιτίες του πάθους, ανέφερε ότι η καταλαλιά ριζώνει στην υπερηφάνεια, στη ζήλια, στη μνησικακία και στην έλλειψη αυτογνωσίας. Κάλεσε δε τους πιστούς να στραφούν προς τον εαυτό τους, να αναγνωρίσουν τα προσωπικά τους σφάλματα και να καλλιεργήσουν την ταπείνωση, επισημαίνοντας ότι η επίγνωση της προσωπικής αμαρτωλότητας αφαιρεί κάθε διάθεση κατακρίσεως του άλλου.

Επιπλέον, στάθηκε στην πνευματική ζημία που προκαλεί η καταλαλιά, τονίζοντας ότι καταστρέφει, πρώτον, την ψυχή εκείνου που καταλαλεί, καθώς η καρδιά του σκληραίνει. Δεύτερον, μολύνει τον ακροατή, ο οποίος συμμετέχει στο ίδιο πάθος. Τέλος, διαλύει την ενότητα της Εκκλησίας, γεννώντας καχυποψία, ψυχρότητα και διάσπαση.

Στη συνέχεια, παρουσίασε τις βασικές οδούς θεραπείας, όπως αυτές παραδίδονται από την πατερική παράδοση. Πρώτον, τη σιωπή, ως άσκηση εγκρατείας της γλώσσας και ως προϋπόθεση της προσευχής. Δεύτερον, τη μνήμη των προσωπικών αμαρτιών, η οποία γεννά ταπείνωση και απομακρύνει την κατάκριση. Τρίτον, την αποφυγή τόσο της καταλαλιάς όσο και της ευχάριστης ακροάσεώς της. Ακόμη, την αγάπη, η οποία καλύπτει τα σφάλματα του αδελφού και θεραπεύει τις ανθρώπινες σχέσεις.

Επίσης, ο Σεβασμιώτατος δεν παρέλειψε να αναφερθεί και στη λεπτότερη μορφή της καταλαλιάς, που είναι η εσωτερική ευχαρίστηση όταν ακούει κάτι κακό για τον πλησίον, υπογραμμίζοντας ότι αυτό αποτελεί ένδειξη ακαθάρτου καρδιάς. Στο πλαίσιο του αγώνα της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, προέτρεψε τους πιστούς να περιορίσουν τα λόγια τους, να αποφεύγουν τα κουτσομπολιά και τις κατακρίσεις και να διακόπτουν συζητήσεις που οδηγούν στην καταλαλιά, είτε με αλλαγή θέματος, είτε με σιωπή, είτε με υπεράσπιση του απόντος.

Στο τέλος, επεσήμανε ότι οι Άγιοι της Εκκλησίας δεν εσίαζαν στα σφάλματα των ανθρώπων, αλλά στον πόνο τους και καλούσαν σε προσευχή και αγάπη. Υπενθύμισε

δε ότι κατά την τελική κρίση ο άνθρωπος δε θα ερωτηθεί για τα λάθη των άλλων, αλλά για το αν αγάπησε, συγχώρησε και κάλυψε τον αδελφό του.

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του, ο κ. Νεκτάριος κάλεσε το εκκλησίασμα να συνειδητοποιήσει τη δύναμη του λόγου, ο οποίος μπορεί να πληγώσει αλλά και να θεραπεύσει. Επεσήμανε ότι η καλύτερη οδός είναι αυτή της σιωπής όταν δεν υπάρχει αγαθός λόγος για κάποιον άλλο αλλά και της αγάπης όταν υπάρχει δυνατότητα στηρίξεως του άλλου. Τέλος, ευλόγησε τους πιστούς και ευχήθηκε καλή δύναμη για το υπόλοιπο της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, με την ευχή να αξιωθούν όλοι να φθάσουν στο Άγιο Πάσχα με καθαρή καρδιά και πνευματική ωφέλεια.

